

Tijdschrift voor Tandheelkunde

NOVEMBER 1936

XLIII JAARGANG AFLEVERING 11

REDACTIONEEL GEDEELTE

EEN ZES EN TWINTIG JARIG JUBILEUM!

P. H. BUISMAN

1910 — 26 November — 1936

92 : *Buisman (P.H.)*

Het vieren van een zilveren ambtsjubileum is langzamerhand een doodgewone zaak geworden, zóó gewoon, dat de zichzelf respecteerende tandarts zich gaat afvragen of hij zich daar nu eigenlijk aan moet onderwerpen.

En een tweede vraag is dan of hij zich niet langs wegen van list of geweld aan neigingen in die richting van de zijde van zijn collega's kan onttrekken.

Eerlijk gezegd verdenken wij er B u i s m a n van, dat soortgelijke overwegingen door zijn vruchtbaar brein gedaan zijn, toen langzaam maar zeker de tijd naderde dat ook hij daaraan zou moeten gelooven.

En ziet, de Goden waren mèt hem!

Want om volmaakt onnaspeurlijke redenen vermeldde ons jaarboekje — ons onvolprezen en zoo nauwkeurige jaarboekje — dat deze man zijn tandartsdiploma zou hebben verkregen op 26 November 1911, in stede van 1910!

Dit op zichzelf is al merkwaardig genoeg om in de annalen der tandheelkundige historie voor altijd te worden vastgelegd.

Maar nog piquanter wordt het feit, omdat deze fout zich heeft kunnen handhaven, zonder dat zelfs het speurend oog van den volmaakten criticus die B u i s m a n is, dit zou hebben ontdekt!

Meerdere jaren heeft immers zijn critisch talent dit boekje onder de loupe genomen en is hij niet in gebreke gebleven de daarin ontdekte onnauwkeurigheden den volke kond te doen.

En juist deze, zoo opmerkelijke onjuistheid zou zijn aandacht zijn ontsnapt? Wij hebben het hem niet op den man af willen vragen, maar eerlijk gezegd hebben wij getwijfeld, heel sterk getwijfeld — ja, wij twifelen nog!

In ieder geval, hoe dit ook zij, het werd ontdekt, ontdekt door een man, zoo mogelijk nog nauwkeuriger dan hijzelf. Maar eilaas . . . te laat! Wij meenen, slechts eenige dagen te laat, maar te laat was het en bleef het.

Geschòkt meldde deze zijn bevinden aan de verschillende autoriteiten. Men stak de koppen bijeen. Wat te doen? En eenstemmig werd gedecreteerd: Geen gekheden, het staat in het Jaarboekje en daarmee is het uit!

Dan zàl hij dat jubileum vieren in 1936!

En zoo geschiedt het derhalve dat B u i s m a n zijn zilveren ambtsfeest viert, na zes en twintig jaren van trouwen, van toegewijden dienst.

Want dit zal hij toch wel begrepen hebben, dat zijn vrienden van het *Tijdschrift*, van het *Genootschap*, van de *Maatschappij* zich niet de kans voorbij zouden laten gaan, om te getuigen van hunne waardeering en van hunne vriendschap.

Gemakkelijk zal dit voor hem niet wezen, want deze rustige werker behoort tot diè groep van menschen, die de stilte bemint en het rumoer mijdt en dit laatste vooràl, als het rumoer juist hém zou gelden.

Maar aan den anderen kant is het onze overtuiging, dat het hem toch ook goed zal doen te weten dat juist die arbeid in de stille werkkamer door zeer velen met groote ingenomenheid is gevolgd; dat men de klaarheid, de eerlijkheid en de toewijding heeft geapprecieerd en verheugd is dit althans eenigermate tot uitdrukking te kunnen brengen.

Meer dan vijftien lange jaren maakt hij mede deel uit van de redactie van dit Tijdschrift en is de rubriek der Referaten en Boekbesprekingen aan zijn leiding toevertrouwd; geen Maatschappij-vergadering of men kreeg onmiddellijk een verslag van zijn hand, zooals alleen hij dit vermag.

In de vergaderingen der Redactie heeft zijn rustig betoeg

immer groot gezag, omdat het steunt op feitenkennis en een weloverdacht oordeel.

Als secretaris van het Ned. Tandheelkundig Genootschap is hij de „stille kracht”, die den arbeid geruischloos maar effectief voortgang doet hebben en in den Raad van Beroep van onze Maatschappij is hij alweer de secretaris, wiens kunde en werkkracht men slechts zeer noode zou kunnen missen!

Doch wellicht nog boven dit alles is hij de man, tot wien men zich in netelige gevallen om hulp kan wenden en die dan misschien zal antwoorden dat hij de vraag „een koopje” vindt, maar nimmer zal weigeren er aan te voldoen en de zulken vindt men helaas niet te veel!

De lust bekruipt ons, hierop dóór te gaan en uit een ervaring van vele jaren een en ander met documenten te staven.

Als wij het nièt doen, moge de jubilaris beseffen, dat deze zelfbeheersching voortkomt uit gevoelens van vriendschap voor zijn persoon, omdat wij weten, dat hij het zóó, al lang welletjes vindt en omdat wij van meening zijn dat zelfs een jubilaris het recht heeft om althans een heel klein beetje te worden ontzien!

Wij willen het daarom hierbij laten, na de verzekering te hebben uitgesproken dat niet alleen zijn medewerkers in zijn verschillende functies, maar ook tallooze anderen in den lande, hem dank weten voor zijn werken in de afgelopen zes en twintig jaren en vertrouwend de volgende vier en twintig tegemoet zien met de beste wenschen voor de toekomst van hemzelf en zijn gezin!

CH. F. L. NORD

DE ONDERWIJSMISÈRE

616.314 (071) (492)

Op een andere plaats in dit nummer vindt men afgedrukt een adres van Dr. v a n D o r s s e n aan den Minister van Onderwijs, benevens een request — naar aanleiding daarvan — door de Maatschappij aan denzelfden Minister verzonden.

Een en ander is reeds door de dagbladen gepubliceerd en heeft een veelzijdige polemiek tengevolge gehad, die wij in hoofdzaak bij onze lezers bekend mogen veronderstellen.

Het request van onze Maatschappij, dat in overleg met de Onderwijs- en Examencommissie is verzonden, geeft het standpunt van de groote meerderheid der tandartsen zoo volledig weer, dat het overbodig lijkt er in deze instantie nog nader op in te gaan. Details doen op het oogenblik zoo weinig ter zake, het gaat hier uitsluitend om de groote lijnen en te hopen is dat na al de ruchtbaarheid die aan deze kwestie thans is gegeven, verandering en verbetering aanstaande zullen zijn.

Wel moet ons echter van het hart, hoe zeer wij de noodzaak van deze ruchtbaarheid betreuren en willen wij hier vaststellen hoe vele malen getracht is door *onderling overleg* die verbeteringen tot stand te doen komen, omdat nu eenmaal de ervaring leert tot welke vertroebeling de inmenging van buitenstaanders kan voeren.

In leidende tandheelkundige kringen staat men persoonlijk op te goeden voet met de Utrechtsche docenten en is men te zeer overtuigd van hun eerlijk streven om het onderwijs zoo goed mogelijk te dienen, dan dat men het niet uitermate onaangenaam zou vinden om naar buiten te doen blijken dat dit Onderwijs zoo vele ernstige fouten en misstanden aankleven, dat zwijgen niet langer geoorloofd is.

Ook zònder het adres van Dr. van Dorssen zou men zich verplicht hebben gevoeld op wijziging aan te dringen, omdat men overtuigd is geraakt, dat de toestand in Utrecht niet langer houdbaar was en aanleiding zou moeten geven tot adressen als die van dezen vader, of tot erger!

Niettegenstaande vroegere afwijzingen heeft de O. en E. Commissie der Maatschappij nòg eens gepoogd contact te krijgen met het College van Lectoren teneinde het door onderlinge, vriendschappelijke bespreking te overtuigen van de noodzaak van verandering op meer dan één gebied; het heeft echter niet mogen baten. Het College beschouwt de onderwijszaken als zijn particulier terrein, waarvan het slechts verantwoordig schuldig is aan Faculteit en Curatoren en van dit *formeel* juist standpunt heeft het geen afstand wenschen te doen.

Anderszijds staat echter de Maatschappij op het zeker niet minder juiste standpunt, dat de goede opleiding van den tandarts een levensbelang vormt van den tandheelkundigen stand en dat die stand daar dus in mee mòet praten, wanneer hij meent, dat zulks nuttig en noodig is. Dit zèker in een land waar die opleiding slechts aan één Universiteit gegeven wordt en het wel en wee van den aanstaanden tandarts in handen is van vijf docenten, die hiertoe geen andere bevoegdheid hebben dan de aanstelling van de Regeering en waarbij slechts uit de resultaten kan blijken in hoeverre naast hunne vakken- nis ook de vereischte paedagogische en organisatorische talenten aanwezig zijn.

Hoezeer daarbij fundamenteel verschil van opvatting mogelijk is, moge blijken uit een artikel door Mej. J. G. Schuringa gepubliceerd in *De Telegraaf* van 28 Oct. j.l.

Er zal wel geen deskundige zijn, die de algemeene strekking van dit artikel niet volkomen zal onderschrijven, het gaat echter geheel langs de kwestie die thans aan de orde is en voor zoover het op één punt die kwestie raakt is het naar onze meening volkomen *onjuist*!

Een van de voornaamste redenen, die de ontevredenheid der studenten verklaren, is het ontstellende aantal afgewezenen vooral voor het derde studiejaar; in eerste instantie slaagt 4 à 5 %, over de geheele linie pl.m. 20 %, dat wil dus

zeggen dat daarvan 15 % dat jaar reeds twee of meer malen heeft doorgemaakt.

Mej. S c h u i r i n g a nu wijdt dit heel eenvoudig aan het bezit van „twee linkerhanden” en schrijft onder meer:

„Het laat zich hooren, dat bij gebrek aan inzicht in eigen tekort deze groep tijdens den zeer verlengden duur van hun studentenloopbaan nog al eens tot de rubriek der hevig ontevreden en gaat behooren.”

En verder:

„Daar zij veelal vele cursussen doubleeren of zelfs vier of meer malen over doen, veroorzaken zij tenslotte een soort opstopping in de werkzalen en beletten dat het onderwijs aan de voldoende en zeer begaafden volledig tot zijn recht komt. Tenslotte kost hun opleiding tot dan nog slechte tandartsen, aan de gemeenschap een onevenredig groot bedrag in verhouding tot het problematische nut, dat van hen te verwachten is.”

„Ook deze moeilijkheid is internationaal”.¹⁾

Hiër ligt nu juist het zwaartepunt; deze moeilijkheid is *niet* internationaal, integendeel, heel erg nationaal en dan nog wel specifiek voor de prothetische afdeeling en met name voor het tweede jaar!

Wij zouden wel eens willen weten in welke landen dergelijke verbluffende getallen van afgewezenen voorkomen en wij meenen op dit gebied toch wel eenige kennis te bezitten.

Wij zouden de schrijfster willen aanraden eens een studiereis naar Amerika te ondernemen teneinde haar ervaring te toetsen aan de Amerikaansche! Dit te meer, omdat het vergelijkingsobject zeer gelukkig is. Ook dàar een vierjarige studie met een programma, waarvan het technische gedeelte, om het nu maar zacht uit te drukken, zeker niet onderdoet voor het Utrechtsche en waarvan de resultaten uitwijzen dat de aan een der bekende Amerikaansche Instituten opgeleide tandartsen, zonder eenigen twijfel ook in 1936 nog tot de beste ter wereld behooren!

Daar is echter het bezit van „twee linkerhanden” een zeer

¹⁾ *Cursiveering van ons.* Red.

sporadisch verschijnsel en is de *overgroot*e meerderheid der studenten in staat in vier jaar tijds het tandartsdiploma te verkrijgen!

Mej. Schuiringa zou verder verstomd staan over den ijver en de opgewektheid, waarmede daar wordt gewerkt en over het enthousiasme van den pas afgestudeerde voor zijn beroep en voor zijn leermeesters!

Zij zal voorloopig op ons gezag moeten aannemen dat de gemiddelde Amerikaansche student in aard en aanleg niet verschilt van den Europeeschen en zoo er verschil mocht bestaan dit niet ten nadeele van den Europeeschen student zou uitvallen.

Wij zijn hier zoo uitvoerig op ingegaan omdat het ons inziens een der voornaamste oorzaken van het conflict vormt.

Wij zijn van meening, dat wanneer op een H.B.S. van de honderd leerlingen er slechts vier in slagen een voldoende cijfer voor hun Fransch te krijgen, terwijl de andere vakken normaal zijn, de conclusie moet luiden dat er aan het onderwijs in het Fransch, nog al iets moet haperen; Mej. Schuiringa daarentegen zou vermoedelijk de conclusie trekken, dat de Fransche taal deze kinderen blijkbaar heel slecht ligt en geen pogingen doen na te gaan of de fout ook bij den docent of zijn systeem van onderwijs kon liggen.

Dit is te bedenkelijker, omdat dit inzicht, voor het grootste gedeelte althans, klaarblijkelijk bij de overige docenten instemming vindt; anders is het onverklaarbaar, dat zij deze massale afwijzingen met hunne verantwoordelijkheid zouden willen dekken.

En dit brengt ons op een ander allervoornaamst punt.

Deze methode heeft tengevolge dat een geweldige desillusie zich van het gros der studenten meester maakt. Zij worden als „onvolwaardigen” of als „halfvolwaardigen” beschouwd en hun studietijd wordt een bron van ellende inplaats van hun prettigste levensjaren.

Schrijver dezes heeft van nabij kunnen gadeslaan, hoe indertijd een man, gespeend van alle paedagogisch inzicht, in den kortst mogelijken tijd een volkomen normale studentengroep veranderde in een rebelleerende, ontevreden massa,

waar veel onnoodig leed geleden werd, totdat de uitbarsting, die komen moest, daarin verandering bracht.

Welnu, men wete dat thans, sinds vèl jaren datzèlfde leed wederom geleden wordt, door zéér vele studenten en in zéér vele gezinnen en het ergste is, dat wij overtuigd zijn, dat dit alles evenals toen, in hoofdzaak onnoodig is.

Dàartegen vooral gaat ons verzet, omdat het werklust ondermijnt, liefde voor het beroep doodt en het systeem zoodoende menschen kweekt, die voor een goed deel bedorven, aan de groote Maatschappij worden afgeleverd.

Men geloove niet, dat dit slechts woorden zijn, het zou maar àl te weinig moeite kosten het met de feiten te staven.

En daarom meenen wij dat het goèd is, dat er eindelijk in het openbaar over geschreven is, omdat dit het eenige middel lijkt tot de zoo noodzakelijke verbetering!

N.